

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหารและการเปิดเผยข้อมูล
ความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Relationship Between Chief Executive Officer Characteristics and Sustainability
Disclosure of Companies Listed on The Stock Exchange of Thailand

ปิยะดา เนตรสุวรรณ^{1*}, มณฑิพย์ ตั้งเอกจิต² และภุริทัต อินยา³

^{1*, 2, 3} คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Piyada Netsuwan^{1*}, Manatip Tangeakchit² and Puritud Inya³

^{1*, 2, 3} Faculty of Business Administration, Chiang Mai University

(Received: May 28, 2020; Revised: October 09, 2020; Accepted: October 20, 2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหารและการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2558-2560 จำนวนทั้งหมด 1,085 ตัวอย่าง และใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่าประธานกรรมการบริหารที่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ หรือมีประสบการณ์การทำงานในด้านการผลิต วิศวกรรมและบัญชี จะส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามประธานกรรมการบริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีประสบการณ์การทำงานในด้านกฎหมายและการเงิน จะส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนลดลง

คำสำคัญ: 1) คุณลักษณะของประธานกรรมการบริหาร 2) การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน
3) ความรับผิดชอบต่อสังคม

Abstract

The purpose of this study was to examine the relationship between Chief Executive Officer Characteristics and sustainability disclosure of companies listed on the Stock Exchange of Thailand during the years 2015 – 2017, totaling 1,085 observations. The multiple regression analysis was used to analyze data. The result showed that the Chief Executive Officer who has an educational background in science and engineering or experience in the functional areas production, engineering, and accounting will increase sustainability disclosure. In contrast, the Chief Executive Officer who has an educational background in a doctoral degree or experience in the functional areas law and finance will decrease sustainability disclosure.

Keywords: 1) Chief Executive Officer Characteristics 2) Sustainability Disclosure
3) Corporate Social Responsibility

^{1*} นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต (Master Student, Master of Accountancy Program)

Email: piyada_netsuwan@cmu.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาการบัญชี (Assistant Professor, Department of Accounting) Email: manatip.t@cmu.ac.th

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาการบัญชี (Assistant Professor, Department of Accounting) E-mail: puritud.inya@cmu.ac.th

This research project is supported by Graduate School, Chiang Mai University

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันแนวคิดการดำเนินธุรกิจได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่มุ่งเน้นผลกำไรสูงสุดของบริษัทมาเป็นการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจขององค์กรมากขึ้น (Hongvoranant, 2012, p. 166; Varnaprux, 2015, p.377) เนื่องจากภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมมีการเติบโตอย่างรวดเร็วและก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ทุกภาคส่วนของสังคมจึงหันมาให้ความสนใจการดำเนินงานที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ธุรกิจและชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันได้ (Chareonwongsak, 2007) โดยความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) ของบริษัทเริ่มจากการเน้นกิจกรรมการบริจาคและพัฒนาไปสู่ความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างยั่งยืน (Corporate Sustainability) โดยบูรณาการความยั่งยืนเข้าไปในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งทุกกิจกรรมของการดำเนินธุรกิจจะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย (Varnaprux, 2015, p.378) โดยหลายบริษัทได้กำหนดความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างยั่งยืนเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการดำเนินธุรกิจ เช่น Starbucks ซึ่งเมล็ดกาแฟจากผู้ผลิตที่รับรองว่าเป็นการปลูกโดยไม่ใช้สารเคมีและวิธีการปลูกที่รักษาสิ่งแวดล้อม (Wongtada, 2008, pp. 40-58) Wal-Mart ดำเนินกิจการโดยลดของเสียและใช้พลังงานสะอาด (Ratsameethammachot, 2014, pp. 4-5) เป็นต้น

กลไกอย่างหนึ่งที่สำคัญในการสื่อสารถึงผลการดำเนินงานที่สะท้อนข้อมูลผลประกอบการในมุมเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมคือ การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ซึ่งแนวทางการรายงานข้อมูลความยั่งยืนที่น่าเชื่อถือและได้รับความนิยมในสากลคือ แนวทางของ Global Reporting Initiative (GRI) (Vormedal and Ruud, 2009, pp. 207-222; Kolk, 2010, pp. 367-374; Tantimangkorn and Ekachaiphiboon, 2017, p. 2) โดยการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนในประเทศไทยสามารถเปิดเผยเป็นส่วนหนึ่งของรายงานที่ต้องยื่นประจำปี (The Stock Exchange of Thailand. Corporate Social Responsibility Institute, 2012, p. 165)

ในการกำหนดกลยุทธ์การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือ ประธานกรรมการบริหาร (Waldman and Siegel, 2008, pp. 117-131; Lindgreen and Swaan, 2010, pp. 1-7) เนื่องจากเป็นผู้บริหารสูงสุดที่ทำหน้าที่ในการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งตัวแปรที่แสดงถึงกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ของประธานกรรมการบริหารคือ คุณลักษณะของประธานกรรมการบริหาร เช่น เพศ อายุ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง การศึกษา และประสบการณ์ทำงานเฉพาะด้าน (Hambrick and Mason, 1984, pp. 193-206) สอดคล้องกับทฤษฎีผู้นำระดับสูง (Upper-echelon Theory) โดยมีผลการศึกษาที่ได้สนับสนุนทฤษฎีข้างต้น ได้แก่ Waldman, et al. (2006, pp. 823-837) Zhang and Rajagopalan (2010, pp. 334-346) Li and Tang (2010, pp. 45-68) Chin, Hambrick and Treviño (2013, pp. 197-232) และ Petrenko, Aime, Ridge and Hill (2015, pp. 262-279) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหารและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ต่าง ๆ รวมถึงการตัดสินใจด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามโครงสร้างการเป็นเจ้าของของบริษัทในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน โดยบริษัทส่วนใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษมักมีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจายตัวและว่าจ้างประธานกรรมการบริหารเข้ามาบริหารงานในบริษัทแทนผู้ถือหุ้น ตรงกันข้ามกับบริษัทส่วนใหญ่ในประเทศไทยที่มักมีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัว โดยบริษัทจะมีผู้ถือหุ้นรายหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจควบคุมและเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารและกำหนดนโยบายของบริษัท (Bunyawat and Manavapat, 2011, pp. 153-154; Navavongsathian, Juntawongsa, Plermpirom, Plermpirom, Lolertrattana and Songsang, 2016, pp. 58-61)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น งานวิจัยครั้งนี้จึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหารและการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหารและการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย และหากบริษัทต้องการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมากขึ้น อาจพิจารณาประธานกรรมการบริหารที่มีคุณลักษณะสอดคล้องต่อการรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อจะผลักดันให้องค์กรมีนโยบายในการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีแรงจูงใจในการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

การทบทวนวรรณกรรมและพัฒนาสมมติฐาน

(Literature Review and Develop Hypothesis)

Freeman (1984, pp. 85-86) กล่าวถึงทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) ว่าผู้บริหารต้องสร้างความพอใจต่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของบริษัท เช่น พนักงาน ลูกค้า ผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิต และองค์กรชุมชนในท้องถิ่น โดยบริษัทได้รับการคาดหวังในความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียมากขึ้น ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียจึงเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมที่ผู้บริหารต้องทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ร่วมด้วย นอกเหนือจากการคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น (Waldman, et al., 2006, pp. 823-837) จากแนวคิดดังกล่าวผู้บริหารสูงสุด เช่น ประธานกรรมการบริหาร อันเป็นผู้กำหนดนโยบายของบริษัท จึงมีแนวโน้มที่จะตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียอย่างต่อเนื่อง และพยายามแสดงให้เห็นให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทโดยการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน (Hasnas, 1998, pp. 19-42; Freeman, Wicks and Parmar, 2004, pp. 364-

369) ดังนั้นการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในส่วนนี้จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนและคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหาร ดังนี้

การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

ข้อมูลความยั่งยืน เป็นข้อมูลที่กิจการรวบรวมขึ้น โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การดำเนินงาน การกำกับดูแลกิจการ แนวการบริหารจัดการ และผลการดำเนินงานของบริษัทที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อในเรื่องของเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม (Thaipat Institute. Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement Under the Royal Patronage, 2015) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกกิจการ ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนสามารถเปิดเผยเป็นส่วนหนึ่งของรายงานที่ต้องยื่นประจำปี (The Stock Exchange of Thailand. Corporate Social Responsibility Institute, 2012, p. 165) โดยใช้กรอบแนวทางการจัดทำรายงานข้อมูลความยั่งยืนที่พัฒนาโดย Global Reporting Initiative หรือ GRI (The Stock Exchange of Thailand. Corporate Social Responsibility Institute, 2013) โดยปัจจุบันกรอบแนวทางการจัดทำรายงานข้อมูลความยั่งยืนในระดับสากล GRI มีการประกาศแนวปฏิบัติหลักหรือ Core Guidelines สำหรับการจัดทำรายงานข้อมูลความยั่งยืนรุ่นที่ 4 หรือ G4 ซึ่งแนวทางการจัดทำรายงานข้อมูลความยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัดหลัก คือด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ดังตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 การเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางการจัดทำรายงานข้อมูลความยั่งยืนในระดับสากล (GRI-G4)

ด้าน	เศรษฐกิจ
หมวด	1) ภาวะเศรษฐกิจ 2) บทบาทในตลาด 3) ผลกระทบเชิงเศรษฐกิจทางอ้อม 4) วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง
ด้าน	สังคม
ประเภท	การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างยั่งยืน
หมวด	1) การจ้างงาน 2) การจัดความสัมพันธ์ด้านแรงงาน 3) ความปลอดภัยและอาชีวอนามัย 4) การฝึกอบรมและการศึกษา 5) ความหลากหลายและโอกาสที่เท่าเทียม 6) การให้ค่าตอบแทนที่เท่าเทียมระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย 7) การประเมินการปฏิบัติต่อแรงงานของผู้จัดจำหน่าย 8) กระบวนการร้องทุกข์เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อแรงงาน

ด้าน	เศรษฐกิจ
ประเภท	สิทธิมนุษยชน
หมวด	1) แนวปฏิบัติทางการลงทุนและการจัดหา 2) การไม่เลือกปฏิบัติ 3) เสรีภาพในสมาคมและการเจรจาต่อรอง 4) แรงงานเด็ก 5) แรงงานที่ถูกบังคับ 6) แนวปฏิบัติด้านความปลอดภัย 7) สิทธิของคนในท้องถิ่น 8) การประเมินผล 9) การประเมินสิทธิมนุษยชนของผู้จัดจำหน่าย 10) กระบวนการร้องทุกข์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
ประเภท	สังคม
หมวด	1) ชุมชนท้องถิ่น 2) การทุจริต 3) นโยบายสาธารณะ 4) พฤติกรรมต่อต้านการแข่งขัน 5) ความร่วมมือ 6) การประเมินผลกระทบด้านสังคมของผู้จัดจำหน่าย 7) กระบวนการร้องทุกข์เกี่ยวกับผลกระทบต่อสังคม
ประเภท	ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์
หมวด	1) สุขภาพและความปลอดภัยของลูกค้า 2) การติดตามสินค้าและบริการ 3) การสื่อสารทางการตลาด 4) ความเป็นส่วนตัวของลูกค้า 5) ความร่วมมือ
ด้าน	สิ่งแวดล้อม
หมวด	1) วัตถุดิบ 2) พลังงาน 3) น้ำ 4) ความหลากหลายทางชีวภาพ 5) การปล่อยก๊าซเรือนกระจก 6) การปล่อยน้ำทิ้งและของเสีย 7) สินค้าและบริการ 8) ความร่วมมือ 9) การขนส่ง 10) ภาพรวม 11) การประเมินสภาพแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย 12) กระบวนการร้องทุกข์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ที่มา: Global Reporting Initiative (2015)

คุณลักษณะของประธานกรรมการบริหาร

Hambrick and Mason (1984, pp. 193-206) กล่าวถึงทฤษฎีผู้นำระดับสูง (Upper-echelon Theory) ว่าผู้นำระดับสูง ได้แก่ ประธานกรรมการบริหาร เป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการวางกลยุทธ์และนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางในการดำเนินงานขององค์กร โดยประธานกรรมการบริหารที่มีวิสัยทัศน์และรับรู้ความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจะบูรณาการแนวคิดนี้ผ่านกลยุทธ์ (Singhapakdi, Gopinath, Marta and Carter, 2008, pp. 887-904; Tongkachok and Chaikewaw, 2013, pp. 23-51) และสื่อสารกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมโดยการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในองค์กรและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้เสีย อย่างไรก็ตามแต่ละบุคคลย่อมมีวิสัยทัศน์และการรับรู้ที่แตกต่างกัน โดยคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหาร เช่น เพศ อายุ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง การศึกษา และประสบการณ์ทำงานเฉพาะด้านเป็นตัวแปรที่แสดงถึงวิสัยทัศน์ของประธานกรรมการบริหาร (Hambrick and Mason, 1984, pp. 193-206) ซึ่งส่งผลต่อนโยบายการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน อีกทั้งโครงสร้างการเป็นเจ้าของหรือสัดส่วนการถือหุ้น

ของประธานกรรมการบริหารถือเป็นอีกตัวแปรที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนของบริษัท (Chobpichien, 2010, pp. 47-68) ดังนั้นจึงสรุปคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหารที่จะใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. เพศ (Gender)

Johnson (1976, pp. 103-105) ได้อธิบายถึงทฤษฎีความสอดคล้องทางเพศของอำนาจ (Gender Congruence Theory of Power) ว่าเพศหญิงเมื่ออยู่ตำแหน่งผู้นำจะรับรู้ความสามารถและประสิทธิภาพของตนเองต่ำ โดยการรับรู้ของเพศหญิงจะเกิดจากความชอบ ความพอใจ และความสนใจ ทำให้เพศหญิงมีจิตใจที่อ่อนโยนกว่าเพศชาย และมีแนวโน้มในการสนใจผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ แต่เพศชายจะใช้ฐานอำนาจจากเงิน ความรู้และความแข็งแรงทางร่างกาย ดังนั้นประธานกรรมการบริหารที่เป็นเพศหญิงหรือเพศชายย่อมมีพฤติกรรมกรรมการบริหารงานแตกต่างกัน เช่น ความเป็นผู้นำ ทักษะการสื่อสาร ความเป็นอนุรักษ์นิยม ความสามารถในการรับความเสี่ยงและการตัดสินใจ สอดคล้องกับการศึกษาของ Anderson (2003, pp. 29-36) ที่พบว่าประธานกรรมการบริหารที่เป็นเพศหญิงมีบทบาทสำคัญต่อกลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อ

สังคม เนื่องจากการให้ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้เสีย และคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่า ประสิทธิภาพการบริหารที่เป็นเพศชาย และมุ่งเน้นในด้านเศรษฐกิจน้อยกว่า จึงมีแนวโน้มในการผลักดันให้เกิดนโยบายในการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน อีกทั้งจากการศึกษางานวิจัยของ Huang (2012, pp. 234-244) พบว่าประสิทธิภาพการบริหารที่เป็นเพศหญิง มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท

ดังนั้น ประสิทธิภาพการบริหารที่เป็นเพศหญิง จึงสะท้อนถึงการรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าประสิทธิภาพการบริหารที่เป็นเพศชาย และมีแนวโน้มในการผลักดันให้เกิดนโยบายในการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

H1: ประสิทธิภาพการบริหารที่เป็นเพศหญิงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

2. อายุ (Age)

Godos- Díez, Fernández- Gago and Martínez-Campillo (2011, pp. 531-548) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการบริหารที่มีอายุมากมีประสพการณ์ในการใช้ชีวิตมานาน จึงมีวิสัยทัศน์กว้างไกล รวมถึงคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายราย สอดคล้องกับ Borkowski and Ugras (1998, pp. 1117-1127) กล่าวว่า การรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมจะมากขึ้นตามอายุ ส่งผลต่อการกำหนดกลยุทธ์ในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

ดังนั้น ประสิทธิภาพการบริหารที่มีอายุมากจึงสะท้อนถึงการรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น และส่งผลถึงการกำหนดกลยุทธ์ในการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

H2: ประสิทธิภาพการบริหารที่มีอายุมากมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

3. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง (Tenure)

Maslow (1943, pp. 370-396) กล่าวถึงทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs Theory) ว่ามนุษย์มีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด และหากความต้องการใด ๆ ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่แรงจูงใจอีก เว้นแต่ว่ามีความต้องการขั้นอื่น ความต้องการในสิ่งอื่น ๆ จะเข้ามา

แทนที่ไม่มีที่สิ้นสุด โดยความต้องการแบ่งเป็น 5 ชั้น ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการยอมรับนับถือ (Esteem Needs) และความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization Need) โดยความต้องการต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดขึ้นเป็นลำดับและจะไม่มีขั้นข้ามขั้น แต่การตอบสนองในแต่ละขั้นไม่จำเป็นต้องได้รับเต็มจำนวนแต่ต้องได้รับบ้างเพื่อเป็นบันไดนำไปสู่การพัฒนาความต้องการในระดับขั้นสูงต่อไป

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งจึงมีส่วนในการสร้างแรงจูงใจในการบริหารงานให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อองค์กร โดยประสิทธิภาพการบริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งนานจะมีประสบการณ์ผ่านกระบวนการเรียนรู้มานาน มีความมุ่งมั่นและความสามารถในการควบคุมและตัดสินใจได้ดี จึงพยายามสร้างโอกาสในการบริหารงานที่จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถและความเชี่ยวชาญ (Hermalin and Weisbach, 1991, pp. 101-112) เพื่อให้ได้รับการยกย่องและยอมรับนับถือ (Esteem Needs) อีกทั้งมีแนวโน้มจะสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากสังคม (Social Needs) ซึ่งอาจส่งผลต่อการให้ความสำคัญและรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น (Thomas and Simerly, 1994, pp. 959-968) จึงมีแนวโน้มในกำหนดกลยุทธ์ในการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย อีกทั้งจากการศึกษางานวิจัยของ Huang (2012, pp. 234-244) พบว่าประสิทธิภาพการบริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งนานมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

ดังนั้นประสิทธิภาพการบริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งนานจึงสะท้อนถึงการรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ส่งผลต่อกลยุทธ์ในการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

H3: ประสิทธิภาพการบริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งนานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

4. การศึกษา (Education)

4.1 ระดับการศึกษา

การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดความรู้ของแต่ละบุคคล (Hambrick and Mason, 1984, pp. 200-201) และสะท้อนให้รับรู้ถึงแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เนื่องจากการศึกษาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจะถูกออกแบบเป็นวิชาพื้นฐานและมากขึ้นตามระดับการศึกษา (Karabasevic, Petrovic and Maksimovic, 2017, pp. 107-109) ประชานกรรมการบริหารที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาสูงจึงมีแนวโน้มที่จะรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Quazi, 2003, pp. 822-831) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Nguyen, Phan and Nguyen (2019, p. 1820) พบว่าประชานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก จะรับรู้ถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสูง ซึ่งส่งผลผลักดันให้มีการกำหนดนโยบายในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Ma, Li, Yang, Hu and Gao, 2019, pp. 232-244)

ดังนั้นประชานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก จึงอาจผลักดันนโยบายในการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียมากกว่าประชานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

H4a: ประชานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมากกว่าประชานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

H4b: ประชานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมากกว่าประชานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

4.2 หลักสูตรการศึกษา

มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เริ่มออกแบบหลักสูตรที่มีวิชาเกี่ยวเนื่องกับความรับผิดชอบต่อสังคม (Matten and Moon, 2004, pp. 323-337; Wu, Huang, Kuo and Wu, 2010, pp. 520-531) เพราะเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม จึงกระตุ้นให้นักศึกษารับรู้ถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและ

สิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Thomas, 2005, pp. 186-197) โดย Huang (2012, pp. 234-244) และ Reimer, Van Doorn and Heyden (2017, pp. 977-995) ได้ศึกษาการบูรณาการความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการออกแบบหลักสูตรการศึกษา 3 หลักสูตรหลัก ได้แก่ หลักสูตรแรกคือ การศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์และสังคม จึงมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสียและความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น (Manner, 2010, p. 57) หลักสูตรที่สองคือ การศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งสาขาวิชาชีววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและคณะกรรมการสภาวิศวกรได้อนุมัติเกณฑ์การรับรองปริญญาในการประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม โดยกำหนดให้การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในวิชาพื้นฐานเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพจะมีความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Council of Engineers Thailand, 2020; Council of Science and Technology Professionals, 2020) และหลักสูตรที่สามคือ การศึกษาสาขาธุรกิจ โดยทั่วโลกเริ่มรวมการศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการออกแบบหลักสูตรการศึกษาสาขาธุรกิจมากขึ้น (Matten and Moon, 2004, pp. 323-337; Wu, et al., 2010, pp. 520-531) เนื่องจากแนวคิดการบริหารธุรกิจแบบเดิมเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดแก่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถสร้างความยั่งยืนให้แก่การเติบโตทางธุรกิจได้ จากการศึกษางานวิจัยของ Huang (2012, pp. 234-244) พบว่าการจัดอันดับการเปิดเผยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับประชานกรรมการบริหารที่มีการศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ และสาขาธุรกิจ อีกทั้ง Reimer, et al. (2017, pp. 977-995) พบว่าประชานกรรมการบริหารที่มีการศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาของประชานกรรมการบริหารที่แตกต่างกันจึงสะท้อนถึงการรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมและส่งผลกระทบต่อ

เปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

H5a: ประสิทธิภาพการบริหารที่มีการศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

H5b: ประสิทธิภาพการบริหารที่มีการศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

H5c: ประสิทธิภาพการบริหารที่มีการศึกษาสาขาธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

5. ประสิทธิภาพงานเฉพาะด้าน (Functional Track)

ประสิทธิภาพงานเฉพาะด้านของประชากรรรมการบริหารแสดงถึงความเชี่ยวชาญในการทำงานเฉพาะด้าน ซึ่งมีผลต่อการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานของบริษัทตลอดจนนโยบายการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (Dearborn and Simon, 1958, pp. 140-144; Hambrick and Mason, 1984, p. 199; Thomas and Simerly, 1994, pp. 959-968) เนื่องจากประชากรรรมการบริหารจะให้ความสำคัญและเน้นเปิดเผยข้อมูลในด้านที่ตนเองมีความรู้และความเชี่ยวชาญ โดย Katz and Kahn (1966, P. 1-23) Hayes and Abernathy (1980, pp. 67-77) และ Hambrick and Mason (1984, p. 199) ได้ศึกษาประสิทธิภาพงานเฉพาะด้าน 3 ประเภทหลัก ได้แก่ ประสิทธิภาพงานในด้านการขาย การตลาดและการวิจัยพัฒนา ประสิทธิภาพงานในด้านการผลิต วิศวกรรมและบัญชี และประสิทธิภาพงานในด้านการกฎหมายและการเงิน ซึ่ง Thomas and Simerly (1994, pp. 959-968) กล่าวว่าประชากรรรมการบริหารที่มีประสิทธิภาพงานในด้านการขาย การตลาดและการวิจัยพัฒนา จะเน้นการเติบโตและหาโอกาสใหม่ ๆ ติดตามเกี่ยวกับการปรับปรุงผลิตภัณฑ์และการตลาด (Katz and Kahn, 1966, p. 1-23) จึงอาจให้ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้เสียและรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น และมีแนวโน้มเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนเพื่อนำมาซึ่งภาพลักษณ์ที่ดีและการเติบโตของบริษัท (Pungjitprapai, 2008, p. 2) ส่วนประชากรรรมการบริหารที่มีประสิทธิภาพงานในด้านอื่น เช่น ประสิทธิภาพงานในด้านการผลิต

วิศวกรรมและบัญชี จะเน้นการคิดวิเคราะห์และควบคุมประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงาน (Katz and Kahn, 1966, P. 1-23) และประสบการณ์ทำงานในด้านกฎหมายและการเงิน จะเน้นเกี่ยวกับส่วนกลางและความถูกต้อง (Hayes and Abernathy, 1980, pp. 67-77) ซึ่งมีแนวโน้มจะมุ่งเน้นงานมากขึ้น จึงอาจให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสียภายนอกน้อยลง จากการศึกษาวิจัยของ Baele and Everaert (2012, pp. 31-32) พบว่าประชากรรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในด้านการขาย การตลาดและการวิจัยพัฒนา มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

ดังนั้นประชากรรรมการทำงานเฉพาะด้านที่แตกต่างกันจึงอาจสะท้อนถึงการรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมของประชากรรรมการบริหาร และส่งผลต่อการกำหนดกลยุทธ์ในการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

H6a: ประสิทธิภาพการบริหารที่มีประสิทธิภาพงานในด้านการขาย การตลาดและการวิจัยพัฒนา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

H6b: ประสิทธิภาพการบริหารที่มีประสิทธิภาพงานในด้านการผลิต วิศวกรรมและบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

H6c: ประสิทธิภาพการบริหารที่มีประสิทธิภาพงานในด้านการกฎหมายและการเงิน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

6. สัดส่วนการถือหุ้น (Ownership)

โครงสร้างการเป็นเจ้าของของบริษัทในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน โดยบริษัทส่วนใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ มักมีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจายตัวและว่าจ้างประชากรรรมการบริหารเข้ามาบริหารงานในบริษัทแทนผู้ถือหุ้น ตรงข้ามกับบริษัทส่วนใหญ่ในประเทศไทยที่มักมีโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจุกตัว โดยบริษัทจะมีผู้ถือหุ้นรายหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจควบคุมกิจการและเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารและกำหนดนโยบายของบริษัท (Bunyawat and Manavapat, 2011, pp. 153-154; Navavongsathian, et al., 2016, pp. 58-61) โครงสร้างการเป็นเจ้าของหรือสัดส่วนการถือหุ้นของประชากรรรมการบริหารที่แตกต่างกันจึงเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนของบริษัท

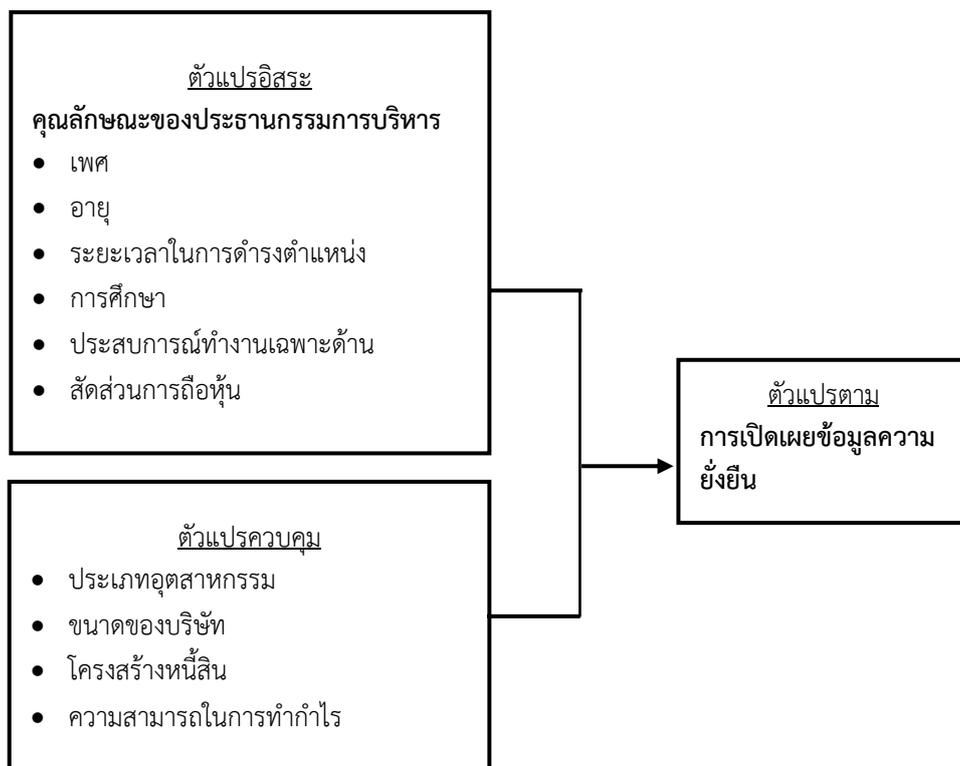

เนื่องจากประจําการกรรมการบริหารที่มีสําคัญการถือ
หุ้มนํากเปรียบเสมือนผู้ถือหุ้มนํารายใหญ่ที่ทราบข้อมูล
ภายในองค์กรแล้วจึงไม่จําเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลให้
ผู้มีส่วนได้เสียภายนอก จึงมีแนวโน้มในการเปิดเผย
ข้อมูลในระดับต่ำ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยของ
Chobpichien (2010, pp. 47-68) พบว่าประจําการ
กรรมการบริหารที่มีสําคัญการถือหุ้มนํแบบกระจุกตัว
ในระดับสูงมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อระดับของการ
เปิดเผยข้อมูลอย่างสมํครใจ

ดังนั้น สําคัญการถือหุ้มนํของประจําการกรรมการ
บริหารจึงมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความย้งยืน
โดยประจําการกรรมการบริหารที่มีสําคัญการถือหุ้มนํ
มากจะมีการเปิดเผยข้อมูลความย้งยืนในระดับต่ำ
การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

H7: ประจําการกรรมการบริหารที่มีสําคัญการ
ถือหุ้มนํมากมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูล
ความย้งยืน

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรในการวิจัยนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียน
อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยระหว่างปี
2558 ถึง 2560 โดยไม่รวมถึงบริษัทจดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (mai) และบริษัทจด
ทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนดหรือ
บริษัทจะทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน
เนื่องจากมีแนวปฏิบัติที่แตกต่างกัน ตลอดจนบริษัท

จดทะเบียนที่มีข้อมูลของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาไม่
ครบถ้วน ดังนั้นขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้เท่ากับ
1,085 ตัวอย่าง ดังตาราง 2 โดยเก็บรวบรวมข้อมูล
คุณลักษณะของผู้บริหารสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับตำแหน่ง
ประจําการกรรมการบริหารที่ทำหน้าที่ในการกำหนด
กลยุทธ์ในการดำเนินงานตลอดจนนโยบายการ
เปิดเผยข้อมูลความย้งยืนของบริษัทจากแบบแสดง
รายการประจำปี และเก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผย
ข้อมูลความย้งยืนจากแบบแสดงรายการประจำปี

ตาราง 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

รายการ	2558	2559	2560	รวม
จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ¹	601	601	603	1,805
หัก จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนดหรือบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน ²	(7)	(7)	(7)	(21)
หัก จำนวนบริษัทจดทะเบียนที่มีข้อมูลของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาไม่ครบถ้วน	(251)	(229)	(219)	(699)
รวมจำนวนข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้	343	365	377	1,085

¹ ที่มา: The Stock Exchange of Thailand (2017a)

² ที่มา: The Stock Exchange of Thailand (2017b)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหารและการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนโดยตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แสดงดังนี้

$$SD_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 GENDER_{i,t} + \beta_2 AGE_{i,t} + \beta_3 TENURE_{i,t} + \beta_4 ED1_M_{i,t} + \beta_5 ED1_PHD_{i,t} + \beta_6 ED2_A_{i,t} + \beta_7 ED2_S_{i,t} + \beta_8 ED2_BA_{i,t} + \beta_9 FT_SMR_{i,t} + \beta_{10} FT_PEA_{i,t} + \beta_{11} FT_LF_{i,t} + \beta_{12} OWN_{i,t} + \beta_{13} TYPE_{i,t} + \beta_{14} SIZE_{i,t} + \beta_{15} LEV_{i,t} + \beta_{16} PROFIT_{i,t} + \epsilon_{i,t}$$

โดยที่

SD = การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ซึ่งวัดค่าจากหากมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนตามกรอบแนวทางการจัดทำรายงานข้อมูลความยั่งยืนในระดับสากล (GRI) ในหัวข้อที่กำหนดให้ 1 คะแนน หากไม่มีเท่ากับ 0 และคำนวณด้วยอัตราส่วนของคะแนนที่บริษัทได้รับจริงกับคะแนนเต็ม

GENDER = เพศของประธานกรรมการบริหาร วัดค่าเป็นตัวแปรหุ่น หากเป็นเพศหญิง กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 หากเป็นเพศชายเท่ากับ 0

AGE = อายุของประธานกรรมการบริหาร

TENURE = ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร วัดค่าจากจำนวนปีในการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร

ED1_M = ระดับการศึกษาของประธานกรรมการบริหาร วัดค่าเป็นตัวแปรหุ่น หากจบการศึกษาระดับปริญญาโท กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 หากไม่ใช่เท่ากับ 0

ED1_PHD = ระดับการศึกษาของประธานกรรมการบริหาร วัดค่าเป็นตัวแปรหุ่น หากจบการศึกษาระดับปริญญาเอก กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 หากไม่ใช่เท่ากับ 0

ED2_A = หลักสูตรการศึกษาของประธานกรรมการบริหาร วัดค่าเป็นตัวแปรหุ่น หากมีการศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 หากไม่ใช่เท่ากับ 0

ED2_S = หลักสูตรการศึกษาของประธานกรรมการบริหาร วัดค่าเป็นตัวแปรหุ่น หากมีการศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 หากไม่ใช่เท่ากับ 0

ED2_BA = หลักสูตรการศึกษาของประธานกรรมการบริหารวัดค่าเป็นตัวแปรหุ่น หากมีการศึกษาสาขาธุรกิจ กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 หากไม่ใช่เท่ากับ 0

FT_SMR = ประสบการณ์ทำงานเฉพาะด้านของประธานกรรมการบริหาร วัดค่าเป็นตัวแปรหุ่น หากมีประสบการณ์ทำงานในด้านการขาย การตลาดและการวิจัย

- พัฒนา กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 หากไม่ใช่เท่ากับ 0
- FT_PEA = ประสบการณ์ทำงานเฉพาะด้านของประธานกรรมการบริหาร วัดค่าเป็นตัวแปรหุ่น หากมีประสบการณ์ทำงานในด้านการผลิต วิศวกรรมและบัญชี กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 หากไม่ใช่เท่ากับ 0
- FT_LF = ประสบการณ์ทำงานเฉพาะด้านของประธานกรรมการบริหาร วัดค่าเป็นตัวแปรหุ่น หากมีประสบการณ์ทำงานในด้านการกฎหมายและการเงิน กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 หากไม่ใช่เท่ากับ 0
- OWN = สัดส่วนการถือหุ้นของประธานกรรมการบริหาร วัดค่าจากสัดส่วนการถือหุ้นของประธานกรรมการบริหารและครอบครัว
- ตัวแปรควบคุม
- TYPE = ประเภทอุตสาหกรรม วัดค่าเป็นตัวแปรหุ่น หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 หากไม่ใช่เท่ากับ 0 โดยกลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมฐาน (TYPE7)
- SIZE = ขนาดของบริษัท วัดค่าจากลอการิทึมฐาน 10 ของสินทรัพย์รวม
- LEV = โครงสร้างหนี้สิน วัดค่าจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

- PROFIT = ความสามารถในการทำกำไร วัดค่าจากอัตราส่วนกำไรสุทธิก่อนดอกเบี้ยและภาษีต่อสินทรัพย์รวม
- ϵ = ค่าความคลาดเคลื่อน
- i = บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทที่ i
- t = ปีที่ต้องการศึกษา โดย t = 2558, 2559 และ 2560

ผลการวิจัย (Results)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงดังตาราง 3 พบว่าข้อมูลตัวอย่างจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน (SD) เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 32 และเมื่อพิจารณาอายุของประธานกรรมการบริหาร (AGE) พบว่ามีค่าเฉลี่ยของข้อมูลเท่ากับ 62.20 ปี ส่วนระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร (TENURE) พบว่ามีค่าเฉลี่ยของข้อมูลเท่ากับ 11.11 ปี ส่วนสัดส่วนการถือหุ้นของประธานกรรมการบริหาร (OWN) พบว่ามีค่าเฉลี่ยของข้อมูลเท่ากับร้อยละ 17.62 ส่วนขนาดของบริษัท (SIZE) พบว่ามีค่าเฉลี่ยของข้อมูลเท่ากับ 9.92 ส่วนโครงสร้างหนี้สิน (LEV) พบว่ามีค่าเฉลี่ยของข้อมูลเท่ากับ 23.69 เท่า และความสามารถในการทำกำไร (PROFIT) พบว่ามีค่าเฉลี่ยของข้อมูลเท่ากับร้อยละ 5.84

ตาราง 3 สถิติพรรณนา

ตัวแปร	Mean	Median	Minimum	Maximum	S.D
SD	0.32	0.32	0.00	0.65	0.08
AGE	62.20	63.00	31.00	91.00	10.79
TENURE	11.11	7.00	0.02	54.26	10.70
OWN	17.62	2.69	0.00	86.04	23.20
SIZE	9.92	9.78	8.59	12.49	0.71
LEV	23.69	20.79	0.00	86.45	20.90
PROFIT	5.84	5.77	-87.85	64.98	9.66

ตาราง 4 สถิติพรรณนาแสดงการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนแยกตามประเภทอุตสาหกรรม

ตัวแปร	Mean	ตัวแปร	Mean
TYPE1	0.36	TYPE5	0.30
TYPE2	0.34	TYPE6	0.33
TYPE3	0.32	TYPE7	0.36
TYPE4	0.31	TYPE8	0.29

จากตาราง 4 เมื่อวิเคราะห์การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนโดยแยกตามประเภทอุตสาหกรรมพบว่าประเภทอุตสาหกรรมกลุ่มทรัพยากร (TYPE1) กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (TYPE2) กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (TYPE3) กลุ่มธุรกิจบริการ (TYPE4) กลุ่ม

เทคโนโลยี (TYPE5) กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (TYPE6) กลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค (TYPE7) และกลุ่มธุรกิจการเงิน (TYPE8) มีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนอยู่ที่ร้อยละ 36, 34, 32, 31, 30, 33, 36 และ 29 ตามลำดับ

ตาราง 5 การแจกแจงความถี่และร้อยละ

	Dummy variable = 1		Dummy variable = 0		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
GENDER	105	9.68	980	90.32	1,085	100
ED1_B	375	34.56	710	65.44	1,085	100
ED1_M	471	43.41	614	56.59	1,085	100
ED1_PHD	239	22.03	846	77.97	1,085	100
ED2_A	620	57.14	465	42.86	1,085	100
ED2_S	454	41.84	631	58.16	1,085	100
ED2_BA	371	34.19	714	65.81	1,085	100
FT_SMR	64	5.90	1,021	94.10	1,085	100
FT_PEA	61	5.62	1,024	94.38	1,085	100
FT_LF	145	13.36	940	86.64	1,085	100

จากตาราง 5 เมื่อพิจารณาเพศ (GENDER) พบว่ามีประธานกรรมการบริหารเป็นเพศหญิงจำนวน 105 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.68 และมีประธานกรรมการบริหารเป็นเพศชายจำนวน 980 ตัวอย่าง คิดเป็น ร้อยละ 90.32 ส่วนประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ED1_B) พบว่ามีจำนวน 375 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 34.56 ส่วนประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (ED1_M) พบว่ามีจำนวน 471 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.41 ส่วนประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก (ED1_PHD) พบว่ามีจำนวน 239 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 22.03 ส่วนประธานกรรมการบริหารที่มีการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ED2_A) พบว่ามีจำนวน 620 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วน

ประธานกรรมการบริหารที่มีการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ (ED2_S) พบว่ามีจำนวน 454 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 41.84 ส่วนประธานกรรมการบริหารที่มีการศึกษาด้านธุรกิจ (ED2_BA) พบว่ามีจำนวน 371 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 34.19 ส่วนประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในด้านการขาย การตลาดและการวิจัยพัฒนา (FT_SMR) พบว่ามีจำนวน 64 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.90 ส่วนประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในด้านการผลิต วิศวกรรมและบัญชี (FT_PEA) พบว่ามีจำนวน 61 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.62 และประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในด้านกฎหมายและการเงิน (FT_LF) พบว่ามีจำนวน 145 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 13.36

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Pearson Product-Moment Correlation Coefficient

	SD	GENDER	AGE	TENUR	ED1_M	ED1_P	ED2_A	ED2_S	ED2_BA	FT_SMR	FT_PEA	FT_LF	OWN	TYPE1	TYPE2	TYPE3	TYPE4	TYPE5	TYPE6	TYPE8	SIZE	LEV	PROFIT
SD	1.000																						
GENDER	-0.007**	1.000																					
AGE	-0.010**	-0.078	1.000																				
TENURE	0.032*	-0.134	0.328	1.000																			
ED1_M	0.033*	0.053	-0.264	-0.162	1.000																		
ED1_PHD	-0.035*	-0.001**	0.191	0.060	-0.466	1.000																	
ED2_A	-0.060	0.139	-0.074	-0.055	0.308	0.078	1.000																
ED2_S	0.088	-0.038*	0.009**	-0.053	-0.068	0.261	-0.262	1.000															
ED2_BA	-0.042*	-0.052	-0.005**	-0.023*	-0.067	0.231	-0.294	0.082	1.000														
FT_SMR	0.069	-0.042*	-0.142	-0.047*	0.018*	0.009**	-0.012*	0.010**	-0.049*	1.000													
FT_PEA	-0.037*	-0.026*	0.041*	-0.031*	-0.044*	0.034*	-0.023*	0.053	0.102	0.143	1.000												
FT_LF	-0.059	-0.037*	0.032*	-0.124	0.022*	0.072	0.121	0.035*	0.025*	0.155	0.222	1.000											
OWN	-0.049*	0.044*	-0.115	0.199	-0.111	0.017*	-0.043*	-0.014*	-0.039*	-0.026*	-0.112	-0.093	1.000										
TYPE1	-0.026*	0.038*	-0.052	-0.131	0.035*	0.026*	-0.052	0.156	0.051	0.017*	0.049*	0.075	-0.097	1.000									
TYPE2	-0.040*	0.066	-0.027*	0.077	-0.050	0.010**	-0.064	0.051	-0.011*	-0.051	0.071	-0.113	0.049*	-0.123	1.000								
TYPE3	0.040*	-0.046*	-0.023*	-0.003**	0.031*	-0.079	-0.003**	-0.002**	-0.083	0.040*	0.098	0.074	-0.027*	-0.152	-0.187	1.000							
TYPE4	-0.013*	0.039*	0.021*	0.002**	-0.099	0.118	0.051	-0.013*	0.028*	-0.008**	-0.062	-0.054	0.022*	-0.158	-0.195	-0.241	1.000						
TYPE5	0.021*	-0.045*	-0.024*	-0.090	0.087	-0.029*	-0.071	0.031*	0.047*	0.104	-0.018*	-0.015*	-0.044*	-0.097	-0.120	-0.148	-0.154	1.000					
TYPE6	0.009**	-0.113	0.061	0.073	-0.078	0.070	-0.010**	-0.074	-0.015*	0.028*	-0.045*	0.076	0.195	-0.108	-0.134	-0.166	-0.172	-0.106	1.000				
TYPE8	-0.057	-0.020*	0.050*	-0.051	0.093	-0.077	0.198	-0.124	-0.009**	-0.059	-0.092	-0.001**	-0.106	-0.119	-0.147	-0.182	-0.189	-0.117	-0.130	1.000			
SIZE	0.057	-0.080	0.055	-0.085	-0.020*	0.188	0.043*	0.055	0.088	-0.012*	0.062	0.094	-0.220	0.187	-0.188	0.102	-0.083	0.053	-0.046*	0.173	1.000		
LEV	-0.045*	-0.047*	-0.066	-0.037*	0.055	-0.022*	0.039*	-0.080	-0.020*	0.064	0.088	0.137	0.079	0.092	-0.099	0.183	-0.102	0.006**	0.009**	0.047*	0.326	1.000	
PROFIT	0.052	-0.034*	0.053	0.064	-0.007**	-0.005**	-0.057	0.057	-0.049*	0.075	-0.054	-0.042*	0.057	0.029*	0.049*	-0.038*	-0.032*	-0.024*	0.071	0.010**	-0.015*	-0.102	1.000

หมายเหตุ: * ระดับนัยสำคัญที่ 0.05, ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตาราง 6 เป็นการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน (SD) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับเพศ (GENDER) และอายุ (AGE) อย่างไรก็ตามแม้จะมีตัวแปรอิสระหลายคู่ที่มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่ไม่พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันเองอยู่ในระดับสูง

(มากกว่า 0.8 หรือน้อยกว่า -0.8) (Stevens, 1992, p. 76) นอกจากนี้ได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ โดยใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) หรือค่า Tolerance ดังตาราง 7 พบว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระทุกตัวแปรนั้นมีค่าไม่เกิน 10 และค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระทุกตัวแปรมีค่าไม่เข้าใกล้ 0 ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความเป็นอิสระต่อกัน ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (Gujarati, 2004, p. 387)

ตาราง 7 ผลการทดสอบความเป็นอิสระของตัวแปร โดยใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) หรือค่า Tolerance

ตัวแปร	VIF	Tolerance	ตัวแปร	VIF	Tolerance	ตัวแปร	VIF	Tolerance
GENDER	1.10	0.91	FT_SMR	1.12	0.90	TYPE4	3.38	0.30
AGE	1.32	0.76	FT_PEA	1.14	0.88	TYPE5	2.28	0.44
TENURE	1.30	0.77	FT_LF	1.16	0.86	TYPE6	2.54	0.39
ED1_M	1.75	0.57	OWN	1.24	0.81	TYPE8	3.00	0.33
ED1_PHD	1.91	0.52	TYPE1	2.45	0.41	SIZE	1.42	0.70
ED2_A	1.76	0.57	TYPE2	2.63	0.38	LEV	1.27	0.79
ED2_S	1.31	0.76	TYPE3	3.46	0.29	PROFIT	1.06	0.94
ED2_BA	1.31	0.76						

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุสำหรับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

ตัวแปร	SD		ตัวแปร	SD	
	Coefficients	P-value		Coefficients	P-value
(Constant)	0.0739	0.0315	TYPE1	-0.0256*	0.0195
GENDER	-0.0039	0.3008	TYPE2	-0.0265**	0.0090
AGE	0.0002	0.2022	TYPE3	-0.0486**	0.0000
TENURE	0.0002	0.1589	TYPE4	-0.0492**	0.0000
ED1_M	0.0080	0.0774	TYPE5	-0.0689**	0.0000
ED1_PHD	-0.0198**	0.0050	TYPE6	-0.0290**	0.0068
ED2_A	0.0032	0.3011	TYPE8	-0.0851**	0.0000
ED2_S	0.0254**	0.0000	SIZE	0.0270**	0.0000
ED2_BA	0.0082	0.0727	LEV	-0.0002*	0.0192
FT_SMR	0.0074	0.2346	PROFIT	0.0007**	0.0029
FT_PEA	0.0389**	0.0002	Adjusted R-squared	0.1525	
FT_LF	-0.0163*	0.0137	F-statistic	9.8637**	
OWN	-0.0001	0.2269			

หมายเหตุ: * ระดับนัยสำคัญที่ 0.05, ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุพบว่าค่า F-statistic อยู่ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 แสดงว่าตัวแบบที่ใช้ในการวิจัยมีความเหมาะสม โดยตัวแปรอิสระร่วมกันอธิบายการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนได้ประมาณ 15.25% ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหาร ได้แก่ การศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ (ED2_S) และประสบการณ์ทำงานในด้านการผลิต วิศวกรรมและบัญชี (FT_PEA) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ในทางตรงกันข้ามการศึกษา ระดับปริญญาเอก (ED1_PHD) จะมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนน้อยกว่าการศึกษาระดับปริญญาตรี (ED1_B) อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ส่วนประสบการณ์ทำงานในด้านกฎหมายและการเงิน (FT_LF) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ส่วนเพศ (GENDER) อายุ (AGE) ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง (TENURE) การศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ED2_A) การศึกษาสาขาธุรกิจ (ED2_BA) ประสบการณ์ทำงานในด้านการขาย การตลาดและการวิจัยและพัฒนา (FT_SMR) และสัดส่วนการถือหุ้น

(OWN) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ส่วนการศึกษาระดับปริญญาโท (ED1_M) ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมากกว่าการศึกษาระดับปริญญาตรี (ED1_B) โดยตัวแปรควบคุม ได้แก่ ขนาดของบริษัท (SIZE) และความสามารถในการทำกำไร (PROFIT) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ในทางตรงกันข้ามประเภทอุตสาหกรรมกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (TYPE2) กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (TYPE3) กลุ่มธุรกิจบริการ (TYPE4) กลุ่มเทคโนโลยี (TYPE5) กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (TYPE6) และกลุ่มธุรกิจการเงิน (TYPE8) จะมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนน้อยกว่ากลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค (TYPE7) อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ส่วนประเภทอุตสาหกรรมกลุ่มทรัพยากร (TYPE1) จะมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนน้อยกว่ากลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค (TYPE7) อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ส่วนโครงสร้างหนี้สิน (LEV) มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ดังนั้นจึงสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

ตาราง 9 ผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย	ผลการวิจัย
H1: ประธานกรรมการบริหารที่เป็นเพศหญิงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน	ปฏิเสธ
H2: ประธานกรรมการบริหารที่มีอายุมากมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน	ปฏิเสธ
H3: ประธานกรรมการบริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งนานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน	ปฏิเสธ
H4a: ประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมากกว่าประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี	ปฏิเสธ
H4b: ประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมากกว่าประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี	ปฏิเสธ
H5a: ประธานกรรมการบริหารที่มีการศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน	ปฏิเสธ
H5b: ประธานกรรมการบริหารที่มีการศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน	ยอมรับ

สมมติฐานในการวิจัย	ผลการวิจัย
H5c: ประธานกรรมการบริหารที่มีการศึกษาสาขาธุรกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน	ปฏิเสธ
H6a: ประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในด้านการขาย การตลาดและการวิจัยพัฒนา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน	ปฏิเสธ
H6b: ประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในด้านการผลิต วิศวกรรมและบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน	ปฏิเสธ
H6c: ประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในด้านกฎหมายและการเงิน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน	ยอมรับ
H7: ประธานกรรมการบริหารที่มีสัดส่วนการถือหุ้นมากมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน	ปฏิเสธ

สรุปและอภิปรายผล (Conclusion and Discussion)

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหารและการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนระหว่างปี 2558-2560 ผลการศึกษาพบว่า

ประธานกรรมการบริหารที่เป็นเพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ไม่สอดคล้องกับ Huang (2012, pp. 234-244) เนื่องจากประธานกรรมการบริหารที่เป็นเพศหญิงจะมีความมั่นใจต่ำ มีลักษณะการตัดสินใจดำเนินกลยุทธ์ทางธุรกิจที่มีความระมัดระวัง จึงอาจเลี่ยงกลยุทธ์ใหม่ ๆ ที่มีความเสี่ยง เช่น กลยุทธ์การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน (Johnson, 1976, pp. 103-105; Levi, Li and Zhang, 2014, pp. 185-200) ดังนั้นประธานกรรมการบริหารที่เป็นเพศหญิงจึงอาจยังไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

ประธานกรรมการบริหารที่มีอายุมากไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ไม่สอดคล้องกับ Borkowski and Ugras (1998, pp. 1117-1127) เนื่องจากประธานกรรมการบริหารที่มีอายุมากจะอยู่ในช่วงชีวิตที่ต้องการความมั่นคงทางการเงินและความมั่นคงในอาชีพ อาจหลีกเลี่ยงการกระทำหรือกำหนดกลยุทธ์ใหม่ ๆ ที่มีความเสี่ยง เช่น กลยุทธ์การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน (Carlsson and Karlsson, 1970, pp. 710-718) ดังนั้นอายุอาจยังไม่มีสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

ประธานกรรมการบริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งนานไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ

Huang (2012, pp. 234-244) เนื่องจากประธานกรรมการบริหารที่อยู่ในตำแหน่งยาวนาน แต่กลยุทธ์ในการบริหารงานอยู่ในระดับคงที่ ไม่มีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป อาจไม่สามารถเข้าใจแนวคิดและเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ ๆ เช่น กลยุทธ์การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน (Chown, 1960, pp. 491-494) ดังนั้นระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งอาจยังไม่มีสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

ประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกจะมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนน้อยกว่าประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Nguyen, et al. (2019, p. 1820) เนื่องจากการออกแบบวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการศึกษาระดับปริญญาเอกมีความสำคัญน้อยกว่าการศึกษาระดับปริญญาตรี เพราะการศึกษาระดับปริญญาเอกเป็นการศึกษาเฉพาะทาง จึงอาจไม่ได้มุ่งเน้นความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในวิชาพื้นฐาน (Ahmad and Crowther, 2013, pp. 236-237) อีกทั้ง Pastorelli and Goossen (2014, p. 38) กล่าวว่าประธานกรรมการบริหารที่มีการศึกษาสูงสุดมีโอกาสน้อยที่จะดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากประธานกรรมการบริหารที่มีการศึกษาสูงสุดสะท้อนถึงความรู้และความสามารถในการบริหารงานจึงมุ่งเน้นต่อการสร้างผลกำไรสูงสุดมากกว่าความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ประธานกรรมการบริหารที่จบการ

ศึกษาระดับปริญญาเอกจึงมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนน้อยกว่าประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างไรก็ตามผลการศึกษานี้ไม่พบว่าประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทจะมีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมากกว่าประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Nguyen, et al. (2019, p. 1820) เนื่องจากการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาตรีมีการออกแบบวิชาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมใกล้เคียงกัน (Ahmad and Crowther, 2013, p. 237) จึงทำให้ประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทอาจยังไม่มีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมากกว่าประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

ประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน โดยส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Huang (2012, pp. 234-244) เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวได้บูรณาการความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในการออกแบบหลักสูตร จึงกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Thomas, 2005, pp. 186-197) โดยสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและคณะกรรมการสภาวิศวกรได้อนุมัติเกณฑ์การรับรองปริญญาในการประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม โดยกำหนดให้การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในวิชาพื้นฐานเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพจะมีความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Council of Engineers Thailand, 2020; Council of Science and Technology Professionals, 2020) อย่างไรก็ตามผลการศึกษานี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Huang (2012, pp. 234-244) เนื่องจากการศึกษาดังกล่าวประกอบไปด้วยหลายแขนงที่หลากหลาย โดย Manner (2010, pp. 53-72) ได้ศึกษาผลกระทบของประธานกรรมการบริหารที่มีการศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในแขนงต่าง ๆ เช่น มนุษยศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ และสังคมศาสตร์ซึ่งไม่รวมเศรษฐศาสตร์กับความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่าประธานกรรมการบริหารที่มีการศึกษาแต่ละแขนงในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีผลและไม่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน จึงทำให้การศึกษาครั้งนี้การศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อาจยังไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน อีกทั้งไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาสาขาธุรกิจกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Huang (2012, pp. 234-244) เนื่องจากประธานกรรมการบริหารอาจจบการศึกษาจากหลักสูตรสาขาธุรกิจมานาน ซึ่งในอดีตการศึกษาด้านธุรกิจมักเน้นการสร้างผลกำไรสูงสุดมากกว่าความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทำให้การศึกษาด้านธุรกิจอาจยังไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

ประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในด้านการผลิต วิศวกรรมและบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน โดยส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนเพิ่มขึ้น ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Baele and Everaert (2012, pp. 31-32) เนื่องจากประสบการณ์ทำงานในด้านการผลิต วิศวกรรมและบัญชี เป็นประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลักขององค์กร (Miles and Snow, 1978, pp. 1-17) ประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานดังกล่าวจึงเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและกระบวนการดำเนินงานที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพื่อแสดงถึงความใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้เสียในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานของบริษัทที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Thaipat Institute. Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement Under the Royal Patronage, 2020) ส่วนประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในด้านกฎหมายและการเงิน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน โดยส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนลดลง สอดคล้องกับ Thomas and Simerly (1994, pp. 959-968) เนื่องจากรายงานการดำเนินงานที่เน้นเกี่ยวกับส่วนกลางและความถูกต้อง จึงมีแนวโน้มที่จะมุ่งเน้นงานและอาจให้ความสำคัญกับความ

ต้องการของผู้มีส่วนได้เสียภายนอกองค์กรน้อยลง ส่วนประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงาน ในด้านการขาย การตลาดและการวิจัยพัฒนา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Baele and Everaert (2012, pp. 31-32) เนื่องจากประธานกรรมการบริหารของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กว่าร้อยละ 94.10 ที่ไม่ได้มีประสบการณ์ทำงาน ในด้านการขาย การตลาดและการวิจัยพัฒนา แต่ก็มี การเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน เพราะการเปิดเผยข้อมูลผลิตภัณฑ์ การขายและการตลาดของบริษัท ถือเป็น ข้อมูลการประกอบธุรกิจที่เป็นส่วนหนึ่งในตัวชี้วัดการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ทุกบริษัทจำเป็นต้องเปิดเผยในแบบแสดงรายการประจำปีตามกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand, 2020) จึงทำให้ประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในด้านการขาย การตลาดและการวิจัยพัฒนานั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน

ประธานกรรมการบริหารที่มีสัดส่วนการถือหุ้นมากไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Oh, Li and Park (2016, pp. 176-177) และ Malik, Wang, Naseem, Ikram and Ali (2020, pp. 8-10) อย่างไรก็ตามผลการศึกษา อาจเปลี่ยนแปลงไปหากศึกษาในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

หากความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการดำเนินงานของบริษัท ผลการศึกษานี้สามารถสนับสนุนได้ว่าคุณลักษณะของประธานกรรมการบริหาร ได้แก่ การศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ หรือประสบการณ์ทำงานในด้านการผลิต วิศวกรรมและบัญชี เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมากขึ้น โดยหากบริษัทต้องการสนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมาก บริษัทอาจพิจารณาประธานกรรมการบริหารที่จบการศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ สอดคล้องกับ Huang (2012, pp. 234-244) เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาที่บูรณาการความรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อทัศนคติที่ค้ำประกันถึงผู้มีส่วนได้เสียและให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น (Thomas, 2005, pp. 186-197) หรืออาจพิจารณาประธานกรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ทำงานเฉพาะด้านการผลิต วิศวกรรมและบัญชี โดยประธานกรรมการบริหารจะเน้นเปิดเผยข้อมูลที่ตนเองเชี่ยวชาญ (Dearborn and Simon, 1958, pp. 140-144) จึงเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและกระบวนการดำเนินงานที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงถึงความใส่ใจต่อผู้มีส่วนได้เสียในปัจจุบันมากขึ้น ซึ่งประธานกรรมการบริหารที่มีคุณลักษณะสอดคล้องต่อการรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นจะผลักดันให้องค์กรมีนโยบายในการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีแรงจูงใจในการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนมากขึ้น

บรรณานุกรม (Bibliography)

- Anderson, D. (2003). The integration of gender and political behavior into Hambrick and Mason's upper echelons model of organizations. *Journal of American Academy of Business*, 3 29-36.
- Ahmad, J., and Crowther, D. (2013). *Education and corporate social responsibility: International perspectives* (4th ed.). United Kingdom: Emerald Group Publishing Limited.
- Baele, A., and Everaert, P. (2012). *The CEO's perception on CSR: A determinant of CSR reporting*. Master thesis, M.S., Ghent University, Ghent.

- Borkowski, S. C., and Ugras, Y. J. (1998). Business students and ethics: A meta-analysis. **Journal of Business Ethics**, 17(11), 1117-1127.
- Bunyawat, K., and Manavapat, S., (2011). An ownership structure and the quality of a financial report. **Executive Journal**, 31(2), 152-158.
- Carlsson, G., and Karlsson, K. (1970). Age, cohorts and the generation of generations. **American Sociological Review**, 35, 710- 718.
- Chareonwongsak, K. (2007). **CSR and building business sustainability**. Retrieved December 18, 2017, from <http://www.kriengsak.com/issues/csr-0>
- Chin, M. K., Hambrick, D. C., and Treviño, L. K. (2013). Political ideologies of CEOs: The influence of executives' values on corporate social responsibility. **Administrative Science Quarterly**, 58(2), 197–232.
- Chobpichien, J. (2010). The relationship among firm - specific characteristics, quality of board of directors, ownership structure, and level of voluntary disclosure of listed companies in the stock exchange of Thailand. **SDU Research Journal**, 6(3), 47-68.
- Chown, S. M. (1960). The wesley rigidity inventory: A factor-analytic approach. **Journal of Abnormal and Social Psychology**, 61, 491-494.
- Council of Engineers Thailand. (2020). **Rules and regulations of degree certification**. Retrieved May 23, 2020, from https://www.coe.or.th/http_public/main/choice_1/certified/regulations.php
- Council of Science and Technology Professionals. (2020). **Rules of council of science and technology professionals**. Retrieved September 3, 2020, from <https://www.cstp.or.th/#/rule>
- Dearborn, D. C., and Simon, H. A. (1958). Selective perceptions: A note on the departmental identification of executives. **Sociometry**, 21(2), 140-144.
- Freeman, R.E. (1984). **Strategic management: A stakeholder approach**. New York: Cambridge University Press.
- Freeman, R.E., Wicks, A.C., and Parmar, B. (2004). Stakeholder theory & The corporate objective revisited. **Organization Science**, 15(3), 364-369.
- Global Reporting Initiative. (2015). **G4 sustainability reporting guidelines**. Retrieved April 11, 2017, from <https://www.globalreporting.org/resource/library/GRIG4-Part1-Reporting-Principle-and-Standard-Disclosures.pdf>
- Godos-Díez, J. L., Fernández-Gago, R., and Martínez-Campillo, A. (2011). How important are CEOs to CSR practices? An analysis of the mediating effect of the perceived role of ethics and social responsibility. **Journal of Business Ethics**, 98(4), 531-548.
- Gujarati, D.N. (2004). **Basic Econometrics**, (4th ed.) New York: The McGraw-Hill Companies.
- Hambrick, D. C., and Mason, P. A. (1984). Upper echelons: The organization as a reflection of its top managers. **Academy of Management Review**, 9(2), 193-206.

- Hasnas, J. (1998). The normative theories of business ethics: A guide for the perplexed. **Business Ethics Quarterly**, 8(1), 19-42.
- Hayes, R. H., and Abernathy, W. J. (1980). Managing our way to economic decline. **Harvard Business Review**, 58(4), 67-77.
- Hermalin, B. E., and Weisbach, M. S. (1991). The effects of board composition and direct incentives on firm performance. **The Journal of the Financial Management Association**, 20(4), 101-112.
- Hongvoranant, K. (2012). The new role of CSR in order to serve the value of business in Thai context. **Suddhiparitad**, 26(80), 163-176.
- Huang, S. K. (2012). The impact of CEO characteristics on corporate sustainable development. **Corporate Social Responsibility and Environmental Management**, 20(4), 234-244.
- Johnson, P. (1976). Women and power: Toward a theory of effectiveness. **Journal of Social Issues**, 32(3), 99-110.
- Katz, D., and Kahn, R. L. (1966). **The social psychology of organizations**. New York: Wiley.
- Karabasevic, D., Petrovic, G., and Maksimovic, M. (2017). The impact of the levels of education the perception of corporate social responsibility. **Poslovna ekonomija**, 10(2), 106-117.
- Kolk, A. (2010). Trajectories of sustainability reporting by MNCs. **Journal of World Business**, 45(4), 367-374.
- Levi, M., Li, K., and Zhang, K. 2014. Director gender and mergers and acquisitions. **Journal of Corporate Finance**, 28, 185-200.
- Li, J., Tang, Y. 2010. CEO hubris and firm risk taking in China: The moderating role of managerial discretion. **Academy of Management Journal**, 53(1), 45-68.
- Lindgreen, A., and Swane, V. (2010). Corporate social responsibility. **International Journal of Management Review**, 12(1), 1-7.
- Ma, Y., Li, J., Yang, L., Hu, Y., and Gao, K. (2019). Relationship between a CEO's level of education and corporate social responsibility: evidence from Chinese listed firms. **International Journal of Business and Economics Research**, 8(4), 232-244.
- Manner, M. H. (2010). The impact of CEO characteristics on corporate social performance. **Journal of Business Ethics**, 93, 53-72.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation socially. **Psychological Review**, 50(4), 370-396.
- Matten, D., and Moon, J. (2004). Corporate social responsibility education in Europe. **Journal of Business Ethics**, 54, 323-337.
- Malik, F., Wang, F., Naseem, M. A., Ikram, A., and Ali, S. (2020). Determinants of corporate social responsibility related to CEO attributes: An empirical study. **SAGE Open**, 10(1), 1-12.
- Miles, R. E., and Snow, C. C. (1978). **Organization strategy, structure and process**. New York: McGraw-Hill.

- Navavongsathian, A., Juntawongsa, R., Plermpirom, Y., Plermpirom, C., Lolertrattana, K., and Songsang, J. (2016). The impact of strategic decisions-making, corporate governance of family businesses based on systems theory on the profitability and growth of family businesses in The Stock Exchange of Thailand. **Journal of Business Administration**, 5(2), 58-73.
- Nguyen, T. T. H., Phan, T. T. H., and Nguyen, T. H. V. (2019). The impact of management profile on CSR practices, mediate and moderate model: The case of textile and garment in Nam Dinh, Vietnam. **Management Science Letters**, 9(11), 1813-1822.
- Oh, W. Y., Li, Z., and Park, S. (2016). The effects of CEO characteristics and incentives on corporate social responsibility. In R. Manos and I. Drori (Eds.), **Corporate Responsibility Social Action, Institutions and Governance** (162-182). London: Palgrave Macmillan.
- Pastorelli, R., and Goossen, M. (2014). **CEO characteristics and firm CSR practices**. Master thesis, M.S., École des Hautes études commerciales de Paris, Paris.
- Petrenko, O., Aime, F., Ridge, J., and Hill, A. (2015). Corporate social responsibility or CEO narcissism? CSR motivations and organizational performance. **Strategic Management Journal**, 37(2), 262-279.
- Pungjitprapai, P. (2008). **Factors affecting environmental and social disclosures of listed companies in resource industrial group industrial goods group and real estate and construction group on the stock exchange of Thailand**. Master Independent Study, M.Acc., Chiang Mai University, Chiang Mai.
- Quazi, A. M. (2003). Identifying the determinants of corporate managers perceived social obligations. **Management Decision**, 41(9), 822-831.
- Ratsameethammachot, J. (2014). Green marketing: Wal-mart's new strategy. **Strategic Planning**, 12(66), 1-8.
- Reimer, M., Van Doorn, S. and Heyden, M. L. M. (2017). Unpacking functional experience complementarities in senior leaders' influences on CSR strategy: A CEO-top management team approach. **Journal of Business Ethics**, 151, 977-995.
- Singhapakdi, A., Gopinath, M., Marta, J. K., and Carter, L. L. (2008). Antecedents and consequences of perceived importance of ethics in marketing situations: A study of Thai business people. **Journal of Business Ethics**, 81(4), 887-904.
- Stevens, J. (1992). **Applied multivariate statistics for the social science** (2nd ed.). New York: Harper and Row.
- Tantimangkorn, A. and Ekachaiphiboon, S. (2017). **Sustainability disclosure: Investment flows and sustainability disclosure**. Retrieved April 11, 2020, from <https://www.setsustainability.com/download/ewnl1otdp3v2r47>
- Thaipat Institute. Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement Under the Royal Patronage. (2015). **Enhanced sustainability report**. Retrieved April 11, 2017, from <http://www.thaicrs.com/2015/12/blog-post.html>

- Thaipat Institute. Foundation for Thailand Rural Reconstruction Movement Under the Royal Patronage. (2020). **Report "6 directions for CSR 2020"**. Retrieved April 14, 2020, from <https://www.thaicrs.com/2020/02/6-csr-2563.html>
- The Stock Exchange of Thailand. (2017a). **Companies/securities in focus**. Retrieved September 16, 2017, from <https://www.set.or.th/set/commonslookup.do>
- The Stock Exchange of Thailand. (2017b). **Outstanding securities**. Retrieved September 16, 2017, from <https://www.set.or.th/set/commonslookup.do>
- The Stock Exchange of Thailand. (2020). **Information disclosure**. Retrieved April 09, 2020, from https://www.set.or.th/th/regulations/supervision/listed_disclosure_p5.html
- The Stock Exchange of Thailand. Corporate Social Responsibility Institute. (2012). **Guidelines for business corporate social responsibility**. Bangkok: Magicpress.
- The Stock Exchange of Thailand. Corporate Social Responsibility Institute. (2013). **Get to know the GRI international reporting framework**. Retrieved April 11, 2017, from https://www.set.or.th/sustainable_dev/th/sr/publication/files/CSRINewsletter_2556_1.pdf
- Thomas, A. S., and Simerly, R. L. (1994). The chief executive officer and corporate social performance: An interdisciplinary examination. **Journal of Business Ethics**, 13(12), 959-968.
- Thomas, T. (2005). Are business students buying it? A theoretical framework for measuring attitudes toward the legitimacy of environmental sustainability. **Business Strategy and the Environment**, 14(3), 186-197.
- Tongkachok, T. and Chaikew, A. (2013). The factors influencing corporate social responsibility of listed companies in the stock exchange of Thailand. **Journal of Management Sciences**, 30(1), 23-51.
- Varnapru, R. (2015). The relationship between a performance and a disclosure of social and environmental information of Thai listed companies in the stock exchange of Thailand in property and construction section. In **The Tenth Sripatum University Conference of 2015** (pp. 376-387). Bangkok: Sripatum University.
- Vormedal, I., and Ruud, A. (2009). Sustainability reporting in Norway: An assessment of performance in the context of legal demands and socio-political drivers. **Business Strategy and the Environment**, 18(4), 207-222.
- Waldman, D. A, and Siegel, D. S. (2008). Defining the socially responsible leader. **The Leadership Quarterly**, 19(1), 117-131.
- Waldman, D., de Luque, M., Washburn, N., House, R., Adetoun, B., Barrasa, A., et al. (2006). Cultural and leadership predictors of corporate social responsibility values of top management: A globe study of 15 countries. **Journal of International Business Studies**, 37(6), 823-837.
- Wongtada, N. (2008). Starbucks coffee CSR in many dimensions. **Competitiveness Review (NIDA Business School)**, 1(2), 40-58.

- Wu, Y., Huang, S., Kuo, L., and Wu, W. (2010). Management education for sustainability: A web-based content analysis. **Academy of Management Learning & Education**, 9(3), 520-531.
- Zhang, Y., and Rajagopalan, N. (2010). Once an outsider, always an outsider? CEO origin, strategic change, and firm performance. **Strategic Management Journal**, 31(3), 334-346.